

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı: 1994/48

Karar Sayısı: 1994/58

Karar Günü: 18.7.1994

Resmi Gazete tarih/sayı:17.02.2000/23965

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Bartın Sulh Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 1.3.1926 günlü, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun Ek 2. maddesine 3756 sayılı Yasa'nın 25. maddesi ile eklenen ikinci fıkranın Anayasa'nın 10. maddesine aykırı olduğu savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Satın aldığı taşıtı süresi içinde tescil ettirmeyen sanık hakkında açılan kamu davasında Mahkeme, Türk Ceza Kanunu'nun Ek 2. maddesine 3756 sayılı Yasa ile eklenen ikinci fıkranın, Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle iptali için doğrudan başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

Türk Ceza Kanunu'nun iptali istenilen ikinci fıkrayı da içeren Ek 2. maddesi şöyledir:

"Ek Madde 2- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Ek 1 inci madde kapsamına giren para cezaları; 1988 yılı Bütçe Kanununda 84 olarak belirlenen memur maaş katsayısının artırılması halinde Bütçe Kanununda her 75 puan artış, bir birim olarak kabul edilerek, Ek 1 inci maddeye göre tespit edilen ceza miktarlarının, bulunacak birim sayıyla çarpılması suretiyle belirlenir.

Ancak, trafik para cezaları 1 inci fıkraya göre hesap edilerek bulunacak olan birim katsayısının yarısı ile çarpılması suretiyle belirlenir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra kabul edilecek kanunlardaki para cezaları için de, müteakip yıllar, Bütçe Kanununda belirlenen katsayı miktarlarında artırma yapıldığı takdirde birim sayısının tespitinde başlangıç olarak, o kanunun yürürlüğe girdiği tarihteki Bütçe Kanununda geçerli olan devlet memurları aylıkları katsayısı esas alınır."

B- Dayanılan Anayasa Kuralı

Dayanılan Anayasa kuralı şudur:

"MADDE 10.- Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince Yekta Güngör ÖZDEN, Güven DİNÇER, İhsan PEKEL, Selçuk TÜZÜN, Ahmet N. SEZER, Haşım KILIÇ, Yalçın ACARGÜN, Mustafa BUMİN, Sacit ADALI, Ali HÜNER ve Lütü F. TUNCEL'in katılmalarıyla 10.5.1994 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

İşin esasına ilişkin rapor, başvuru kararı ve ekleri Anayasa'ya aykırılığı öne sürülen Yasa kuralı ile aykırılık savına dayanak yapılan Anayasa kuralı, bunların gerekçeleri ve öteki yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- Sınırlama Sorunu

Mahkeme'nin bakmakta olduğu dava, satın alınan taşıtın süresi içinde trafiğe tescil edilmemesi nedeniyle sanığın 2918 sayılı Yasa'nın 20. maddesinin (e) bendi gereğince cezalandırılmasına ilişkindir. Bu nedenle, ikinci fıkranın iptaline ilişkin itirazın 2918 sayılı Yasa'nın 20. maddesinin (e) bendi ile sınırlı olarak incelenmesine 18.7.1994 gününde oybirliğiyle karar verildi.

B- Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

İtiraz yoluna başvuran Mahkeme, 3756 sayılı Yasa'nın 25. maddesiyle eklenen kuralın, trafik suçu işleyen sürücüler ile araç sahipleri için bir ayrıcalık oluşturduğunu ve bu nedenle Anayasa'nın 10. maddesindeki eşitlik ilkesine aykırılığını ileri sürmüştür.

Türk Ceza Yasası'nın 3506 sayılı Yasa'nın 4. maddesiyle eklenen Ek 2., Ek 1. madde kapsamındaki para cezaları(nın), Bütçe Yasası'nda 84 olarak belirlenen memur maaş katsayısının artırılması durumunda Bütçe Yasası'nda her "75" puan artış bir birim kabul edilerek, Ek 1. maddeye göre saptanan cezanın miktarlarının bulunacak birim sayısı ile çarpılarak belirlenmesi yöntemi benimsenmiştir. Bu kural ile suç ve ceza arasındaki gerekli dengenin korunması ve para cezalarının etkinlik ve caydırıcılık ögesinden yoksun kalmaması için otomatik biçimde işleyen bir sistem getirilmiştir.

Türk Ceza Yasası'nın Ek 2. maddesine 3756 sayılı Yasa'nın 25. maddesiyle eklenen fıkra ise, Ek 1. madde kapsamına giren para cezalarının belirlenmesi sistemini değiştirmemekte, sadece trafik para cezalarında birinci fıkraya göre uygulanacak olan birim katsayısının yarısı ile çarpılmasını hükme bağlamaktadır. Buna göre, trafik suçu işleyenler için hesaplanacak ceza miktarı birinci fıkraya göre hesaplanacak ceza miktarının yarısı olacaktır.

Anayasa'nın 10. maddesinde, "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." denilmektedir.

Buna göre, yasaların uygulanmasında dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din ve mezhep ayrılığı gözetilemeyecek ve bu nedenlerle, eşitsizliğe yol açılmayacaktır. Bu ilkeyle birbirlerinin aynı durumunda olanlara ayrı kuralların uygulanması ve ayrıcalıklı kişi ve topluluklar yaratılması engellenmektedir. Yasa önünde eşitlik herkesin her yönden aynı kurallara bağlı olacağı anlamına gelmez. Ancak, kimilerinin Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen nedenlerle, değişik kurallara bağlı tutulmaları eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmaz. Durum ve konumlarındaki özellikler kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve değişik uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar ayrı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez.

Türk Ceza Kanunu'nun Ek 1. Madde kapsamına giren para cezaları, aynı Yasa'nın Ek 2. Maddesinin birinci fıkrasına göre bulunacak birim katsayısıyla çarpılması sonucu saptanırken, trafik para cezalarının belirlenen birim katsayısının yarısı ile çarpılarak hesaplanması Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmaz. Çünkü, trafik suçu nedeniyle para cezasına çarptırılanlarla, öteki suçlar nedeniyle, para cezası verilmiş olanlar farklı konumdadırlar. Farklı suçlara farklı para cezası uygulanması Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı olmayacağından kuralın iptaline ilişkin istemin reddi gerekir.

VI- SONUÇ

1.3.1926 günlü, 765 sayılı Türk Ceza Yasası'nın Ek 2. Maddesine 3756 sayılı Yasa'nın 25. maddesiyle eklenen "Ancak, trafik para cezaları 1 inci fıkraya göre hesap edilerek bulunacak olan birim katsayısının yarısı ile çarpılması suretiyle belirlenir." biçimindeki ikinci fıkranın iptaline yönelik itirazın;

Sınırlama kararı uyarınca incelenen fıkranın Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, 18.7.1994 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Yekta Güngör ÖZDEN	Güven DİNÇER	Mustafa GÖNÜL
Üye	Üye	Üye
Selçuk TÜZÜN	Ahmet Necdet SEZER	Samia AKBULUT
Üye	Üye	Üye
Haşim KILIÇ	Mustafa BUMİN	Sacit ADALI

Esas Sayısı: 1994/48
Karar Sayısı: 1994/58

Üye

Ali HÜNER

Üye

Lütfi F. TUNCEL